

HKL
Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos

Toimintakertomus vuodelta 2014

HKL edistää Helsingin seudun toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä tuottamalla ympäristöystävällisiä ja laadukkaita liikennepalveluja.

Helsingissä tehdään vuodessa noin 353,3 miljoonaa joukkoliikennematkaa. Matkustajista 119,4 miljoonaa kulkee HKL:n kyydissä: raitiovaunulla, metrolla ja Suomenlinnan lautalla. HKL omistaa Helsingin joukkoliikenneinfran ja vastaa sen kehittämisestä ja kunnossapidosta. Raitioteiden linjaratapituus on 48 km ja metron linjaratapituus on 21 km kaksisuuntaista rataa. Raitiovaunupysäkkejä on 289 ja metroasemia 17. HKL:n liikevaihto oli 151,6 miljoonaa euroa vuonna 2014. HKL:n henkilöstön määrä oli vuonna 2014 keskimäärin 1079.

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	3
Helsingin seudun joukkoliikenne ja HKL.....	5
Raitioliikenne	7
Metroliiikenne	10
Suomenlinnan liikenne	12
Radat, pysäkit, asemat ja kiinteistöt	14
Projektit & viestintä	16
Ympäristö	18
Asiakaspalvelu ja laatu & turvallisuus.....	20
Henkilöstö.....	22
Johtokunta.....	24
Hallinto ja organisaatio	25
Tilinpäätös	27
Tuloslaskelma.....	30
Tase	31
Rahoituslaskelma	33
Talouden tunnusluvut	34
Tunnuslukujen laskentaperusteet.....	35
Yhteystiedot.....	37

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Monien muutosten vuosi

Vuoden 2014 kenties merkittävin päätös koski metron automatisointia. Koko vuoden ajan HKL etsi voimakkaasti ratkaisuja Siemensin kanssa esiin nousseiden ongelmien ratkaisemiseksi. Projekti osoittautui huomattavasti luultua vaikeammaksi. Jo aiemmin mittaviksi kasvaneet aikatauluviiveet pitenevät edelleen ja lisäksi tuli uusia, lisää ratkaisuaikaa ja rahaa vaativia ongelmia. HKL ja Siemens käyttivät paljon voimavaroja ratkaisun löytämiseen, mutta lopulta sellaista vaihtoehtoa ei löytynyt, joka olisi ollut niin toiminnallisesti, taloudellisesti kuin aikataulullisesti hyväksyttävissä. Siemensin viimeisetkin ehdotukset jäivät useiden kymmenien miljoonien eurojen päähän ratkaisusta, joka olisi ollut yhteiskunnalle hyväksyttävissä.

Kokouksessaan 18.12.2014 johtokunta valtuutti HKL:n purkamaan automaattimetron sopimukset HKL:n ja Siemensin väliltä. Heti vuoden 2015 alussa kaupunginhallitus vahvisti sopimusten purun. Sopimusten purku vaikuttaa merkittävästi HKL:n toimintaan, kuten metron päivittäiseen liikennöintiin, metrokalustohankintaan ja länsimetron toteutukseen. Samanaikaisesti turvatessaan metroliiikenteen päivittäistä toimintakykyä HKL:n on päätettävä metron pitkän aikavälin tulevaisuuden vaihtoehtoista.

Helsingin seudun liikennejärjestelmässä on tapahtumassa mittavia muutoksia, kun liikenne Martinlaakson radan ja pääradan yhdistävällä Kehäradalla alkaa kesällä 2015 ja länsimetrossa vastaavasti vuonna 2016. Päätös metron automatisoinnin sopimusten purkamisesta liittyy kiinteästi länsimetron aikataulun turvaamiseen. Tehdyllä ratkaisulla halutaan varmistaa, että länsimetroon tehty mittava investointi saadaan viivytyksettä käyttöön, vaikkakin ensi vaiheessa ilman automatisointia niin sanotusti manuaalijossa. Länsimetro merkitsee metroliiikenteen laajenemisen lisäksi Etelä-Espoon ja Lauttasaaren bussilinjojen uudistamista ja merkittävää kaupunkirakenteellista kehitystä metroradan varressa. Vuoden 2014 lopulla Espoo päätti edelleen länsimetron jatkamisesta viidellä uudella asemalla Matinkylästä Kivenlahteen. HKL:llä tulee olemaan merkittävä rooli myös tämän laajenevan metroliiikenteen operaattorina.

Koko seudun liikennejärjestelmän näkökulmasta merkittävä kehitysaskel on Itä-Helsingin ja Länsi-Vantaan välisen poikittaislinja 560:n eli niin sanotun Jokeri 2:n liikenteen käynnistyminen elokuussa 2015. Linjan edellytyksenä HKL on toteuttanut Keskuspuiston alittavan 1,4 kilometrin pituisen, vain joukkoliikenteelle tarkoitetun Paloheinän tunnelin sekä Paloheinästä itään sijoittuvalle osuudelle Kuusmiehentien joukkoliikennekadun. Näiden rakentaminen on suurelta osin ajoittunut vuodelle 2014.

Muita merkittäviä HKL:n toteuttamia joukkoliikenteen infrastruktuurin rakentamiskohteita ovat olleet metrovarikon laajennus, joka valmistui kesällä, sekä Myllypuron metroasemalla alkanut peruskorjaus. Lisäksi HKL on toteuttanut useita raitioratojen perusparannuksia.

Uudet vaunuhankinnat olivat näkyvästi esillä koko vuoden ajan. Uuden Artic-raitiovaunun kaksi ensimmäistä vaunua liikennöivät onnistuneesti matkustajaliikenteessä. Matkustajilta saatu

palaute vaunuista oli erittäin myönteistä. Saatujen käyttökokemusten perusteella vaunuja edelleen kehitettiin ja sarjatuotantovaunujen valmistus Transtechin Otanmäen tehtaalla käynnistyi. Raitiovaunukaluston kehittämisen osalta myös 1970-luvulla käyttöön otettujen NRVI-sarjan vaunujen (10 kpl) peruskorjaus ja esteettömien matalalattiaisten välisosien asennus valmistuivat.

Länsimetron myötä laajenevaa metroluennettä varten hankittavien 20 uuden metrojunan suunnittelu ja valmistus jatkui Espanjassa. CAF:lta hankituista uusista metrojunista ensimmäinen saapuu laivalla Bilbaosta Vuosaareen maaliskuussa 2015. Nämä metrojunat palvelevat seuraavat 40 vuotta osana Helsingin seudun liikennejärjestelmän selkärankaa ja osaltaan varmistavat, että metroluennettä jatkossakin on matkustajien korkealle arvostamaa, luotettavaa ja laadukasta.

HKL:n ydintoiminta, liikennetuotanto, sujui vuonna 2014 erinomaisesti. Metro- ja raitiovaunuliikenne ovat edelleen asiakastytyvääsyydellä mitattuna Helsingin seudun kaksi parasta joukkoliikennemuotoa – seudun joukkoliikenteen lippulaivoja. Merkille pantavaa on, että asiakastytyvääisyys niin raitio- kuin metroluennettäessä kasvoi selvästi vuodesta 2013.

Tunnustuksena toiminnan ja tulosten laadun jatkuvasta parantamisesta HKL-Raitioluennettä voitti Kaupunginjohtajan laatupalkinnon virastot ja liikelaitokset -sarjassa. Samalla HKL-Raitioluennettä sai oikeuden kansainvälisen Recognized for Excellence -tunnustuksen käyttöön. Laatu arvioineen ryhmän perusteluissa HKL-Raitioluennettä pidettiin hyvänä esimerkkinä innovatiivisesta toimijasta.

HKL ylitti jälleen myös **taloudelliset tulostavoitteet**. Jo 13. vuotena peräkkäin HKL teki budjetoitua tulosta paremman taloudellisen tuloksen. Vuonna 2014 tulos oli 2,4 milj. euroa budjetoitua parempi. Liikevaihto kasvoi 4,8 prosenttia vuodesta 2013. Investoinnit eivät toteutuneet budjetoidussa mitassa, sillä mm. metron automatisoinnin hankinnan keskeyttämisestä johtuen investointeja siirtyi tuleville vuosille.

HKL:n johtamisjärjestelmän kehittäminen käynnistettiin vuoden lopulla. Työn päätarkoituksena on uudistaa HKL:n rakenteita niin, että meillä on mahdollisimman hyvät edellytykset vastata Helsingin ja koko seudun kasvuhaasteisiin. HKL:n tulee pystyä entistäkin matkustaja- ja asiakaslähtöisempään sekä tuottavampaan toimintaan. Kehitetty johtamisjärjestelmä on tärkeässä asemassa pyrkiessämme varmistamaan, että omistajamme, tilaajamme ja sidosryhmämme kokevat HKL:n haluttuna ja luotettavana kumppanina toteuttamaan ratikka- ja metroluennettä infran laajennukset ja liikennöinnin. Haluamme olla toteuttamassa sen mittavan kasvun, joka raideliikenteeseen on lähivuosisikymmeninä tulossa!

Ville Lehmuskoski
toimitusjohtaja

HELSINGIN SEUDUN JOUKKOLIIKENNE JA HKL

HKL:n kyyti miellyttää matkustajia

Vaikka Helsingissä tehtyjen joukkoliikennematkojen määrä laski hieman, asiakkaat olivat erityisen tyytyväisiä lautta-, metro- ja raitiovaunuliikenteeseen.

Helsingin kaupungin alueella tehtyjen joukkoliikennematkojen määrä laski vuonna 2014 noin 2 prosenttia. Pyöräilyn ja kävelyn suosion kasvu sekä yleinen heikko taloussuhdanne ja työttömyyden kasvu olivat keskeisiä joukkoliikenteen käyttöön vaikuttaneita tekijöitä.

HKL kuljetti vuonna 2014 yhteensä 119,4 miljoonaa matkustajaa eli noin puolet kaikista Helsingin sisäisistä joukkoliikennematkoista. Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys säilyivät hyvällä tasolla ylittäen molemmat arvosanan 4 asteikolla 1-5.

Helsingin seudulla tehtiin vuonna 2014 yhteensä 353,3 miljoonaa matkaa. Matkoista 68 prosenttia eli 239,2 miljoonaa tehtiin Helsingissä (sisältää seutubusseilla ja lähijunilla tehdyt Helsingin sisäiset matkat) ja 58 prosenttia eli 205,7 miljoonaa Helsingin sisäisessä liikenteessä (bussit, raitiovaunut, metro, lautta).

Helsingin seudun joukkoliikenteen järjestämisestä vastaa Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä (HSL). HKL tuottaa operaattorina raitio- ja metro- ja lauttaliikennepalvelut. Liikenteen tuottaminen perustuu pitkäaikaisiin, raitio- ja metroliikenteen osalta vuosille 2010 – 2024 ja lauttaliikenteen osalta vuosille 2010 – 2017 solmittuihin liikennöintisopimuksiin.

HSL:n asiakastyytyväisyystutkimusten mukaan asiakkaat antavat korkeimman kokonaisarvosanan Suomenlinnan lauttaliikenteelle (4,43) ja metroliikenteelle (4,33). Raitiovaunuliikenne (4,18) seuraa kolmantena ja näiden taakse jäävät junaliikenne (4,10) ja bussiliikenne (4,03).

Liikennöitsijäarvosanalla mitattuna ensimmäisenä on metroliikenne (4,17) ja junaliikenne (4,04). Raitiovaunuliikenne seuraa tiiviisti mukana (4,01) mutta bussiliikenne (3,88) jää raideliikennemuodoista jälkeen.

HKL omistaa liikennöintikaluston sekä tarvitsemansa varikot. Näiden kustannukset katetaan liikennöinnistä saatavilla korvauksilla. HKL kuljetti vuonna 2014 119,4 milj. matkustajaa, mikä on 34,3 prosenttia koko seudun matkustajista.

Joukkoliikenneinfran omistajana HKL vastaa mm. raitio- ja metroratojen sekä niihin liittyvien pysäkkien ja asemien, Martinlaakson radan Helsingin alueella sijaitsevien asemien sekä Suomenlinnan lauttaterminaalien kehittämisestä ja kunnossapidosta. HSL osallistuu joukkoliikenneinfran kustannuksiin maksamalla HKL:lle ns. infrakorvauksena sata prosenttia infran hallinto- ja ylläpitokuluista sekä viisikymmentä prosenttia infran pääomakuluista.

HSL:n tehtävänä on mm. vastata jäsenkuntiensa liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta, suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikenne ja edistää sen toimintaedellytyksiä, hankkia toimialueensa joukkoliikennepalvelut, hyväksyä noudatettava joukkoliikenteen lippujärjestelmä ja liikenteen taksat, vastata joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta, järjestää lippujen myynti sekä vastata matkalippujen tarkastuksesta. Lisäksi HSL osallistuu joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa.

Helsingin sisäisen liikenteen matkat 2009 - 2014 (milj.)

Vuosi	Bussi- liikenne	Raitio- liikenne	Metro- liikenne	SLL	VR*	Yhteensä
2009	93,7	54,9	57,3	1,5	20,2	227,6
2010	98,2	54,5	57,1	1,6	20,8	232,2
2011	101,5	53,7	61,5	1,7	19,6	238,0
2012	102,8	57,2	62,2	1,6	20,9	244,7
2013	100,3	56,7	63,5	1,8	22,3	244,6
2014	97,6	55,5	62,1	1,8	22,2	239,2

*VR:n luku 2013/2014 ei ole vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa laskentatavassa tapahtuneen muutoksen vuoksi.

HSL:n talousluvut 2014

	2014 Milj €
Tulot:	
Lipputulot	287,3
Kuntaosuudet	290,2
Joukkoliikennetuet	6,1
Muut joukkoliikenteen tulot	0,1
Menot:	
Liikennöintikorvaukset	464,5
Infrakorvaukset	66,1
Hallintokulut	51,9
Tulos	4,6

Matkat HSL-alueella 2014

milj

Raitiovaunu	55,5
Metro	62,1
SLL lautta	1,8
Helsingin bussit	86,3
Muut sisäiset bussit	27,9
Seutubussit (sis U-linjat)	67,8
Juna	51,9
Yhteensä	353,3

Matkustajakilometrit HSL-alueella 2014

Raitiovaunu	121,5
Metro	392,0
SLL lautta	4,8
Helsingin bussit	410,0
Muut sisäiset bussit	183,2
Seutubussit (sis U-linjat)	701,0
Lähijuna HSL-alueella	565,0
Yhteensä	2377,5

Paikkakilometrit 2014

Raitiovaunu	592,4
Metro	2137,3
Helsingin bussit	1845,2
Muut sisäiset bussit	1201,5
Seutubussilinjat	2398,1
Lähijuna ostoliikenne	2333,7
Yhteensä	10508,1

HKL-RAITIOLIIKENNE

Artic kiinnosti ulkomaillakin

Matkustajat olivat entistä tyytyväisempiä raitiovaunuliikenteeseen. Erityistä tyytyväisyyttä herätti uusi kotimainen Artic-vaunu, jota kiiteltiin myös Saksassa.

Raitioliikenteen matkustajamäärä vuonna 2014 oli 55,5 miljoonaa. Verrattuna vuoden 2013 vastaavaan lukuun matkustajamäärä laski 1,1 miljoonan matkustajan verran. Lasku jatkui koko vuoden ja isona syynä tähän oli vuoromäärien vähenemisen ja yhteiskunnan taloudellisen laskusuhdanteen lisäksi leudosta talvesta ja lämpimästä kesästä ja syksystä johtuneesta kulkumuodon siirtymisestä kävelyyn ja pyöräilyyn.

Matkustajien tyytyväisyys raitioliikenteeseen nousi edelleen ja jatkoi vuonna 2010 alkanutta hyvää kehitystä. Tyytyväisyys liikennöitsijään lisääntyi lähes joka mittarilla, erityisesti nousua tapahtui kuljettaja-arvosanoissa ja vaunujen siisteydessä. Liikennöitsijä-arvosana nousi ensimmäistä kertaa ylin neljän ollen 4,01.

Raitioliikenneyksikön taloudellinen tulos oli positiivinen. Tulosta paransivat erityisesti ennakoitua suuremmat liikennöintibonukset ja myyntitulot, kun samaan aikaan materiaali- ja palvelukustannukset ylittyivät hieman. Henkilöstökulut ylittyivät hyvästä tuloksesta maksettujen tulospalkkioiden verran.

Loppuvuoden työhyvinvointikyselyn tulokset olivat hieman paremmat kuin vuonna 2013. Parhaat arvosanat annettiin työn perustehtävän selkeydestä, fyysisestä työkyvystä ja työtovereilta saadusta tuesta.

Vuoden 2011 lopussa päätettiin väliosien lisäämisestä peruskorjauksen yhteydessä kymmeneen 1970-luvulla rakennettuun nivelraitiovaunuun. Hanke alkoi keväällä 2012 ja se valmistui vuoden 2014 kesän aikana, minkä jälkeen liikenteessä oli 52 matalaväliosalla varustettua nivelraitiovaunua.

Vuoden 2014 aikana molemmat esisarjan Transtech Artic vaunut suorittivat ennätysellisen lyhyessä ajassa 10 000 km:n ongelmattoman ajon kokeen. Vaunujen toimintavarmuuden, käytettävyyden ja kunnossapidettävyyden seurantajakso alkoi maaliskuussa. Syksyllä vaunu 402 oli vuokrattuna Transtech Oy:lle, joka esitteli sitä Innotrans-messuilla Berliinissä ja matkustajaliikenteessä Würzburgin kaupungissa Saksassa. Vaunut ovat saaneet kiitosta mukavuudesta, hiljaisuudesta sekä väljyydestä niin kotikaupungissaan kuin Saksan matkallaan. Vaunujen sarjavalmistus alkoi Transtechin Otanmäen tehtaalla.

Raitioliikenteen tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	31.12.2014	31.12.2013
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	61,1	59,8
Liikevaihdon muutos, %	2,1	3,1
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	1,9	2,7
Liikevoitto, %	3,2	4,5
Rahoitustulos, %	12,3	11,8
Kokonaispääoman tuotto, %	1,8	2,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,1	2,8
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	32,9	34,3
Quick ratio	0,3	0,8
Current ratio	0,4	0,9
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	664	637
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	92	94

HKL-Raitiliikenteen tilastoja

	2014	2013
Matkustajia, milj.	55,5	56,7
Linjakilometrit, milj.	5,5	5,6
Paikkakilometrit, milj.	592,4	596,6
Matkustajakilometrit, milj.	121,5	124,2
Vaunuja vuoden lopussa	124	125
- nivelvaunuja,	82	82
joista osamatalalattiaisia	52	48
- matalalattiaisia	42	40
- mannheim-vaunuja,	0	3
Vaunuja liikenteessä ruuhka-aikaan		
- talviliikenne/kevät	92	97
- kesäliikenne	73	72

- talviliikenne/syksy	93	93
Koko henkilöstö vuoden lopussa	650	640
Aikataulun mukaisista lähdöistä ajettiin, %	99,19	99,41
Raitoliikenteen ajoenergian kulutus, GWh (sis. ajoenergia, vaihdelämmitys, syöttöasemat)	29,13	30,13

HKL-METROLIIKENNE

Haasteena metron automatisointi

Vuoden 2014 aikana metron automatisointi eteni hitaasti. Ensimmäinen osa metrovarikon laajennuksen liikenteenohjausjärjestelmästä otettiin käyttöön.

Metron matkustajamäärä oli 62,1 miljoonaa, mikä on 2,2 prosenttia edellisvuotista vähemmän. Metroliikenteen taloudellinen tulos oli budjetoitua parempi. Tuloslaskelma näytti 0,3 miljoonan euron ylijäämää ennen varauksia.

Liikennöinti perustuu vuonna 2010 solmittuun viisitoistavuotiseen liikennöintisopimukseen HSL:n kanssa. Ratoihin liittyvät työt tuottivat voittoa, sillä mm. materiaalien ja tarvikkeiden kuljetukset länsimetron työmaille aiheuttivat ylimääräistä tuloa.

HKL-Metroliikenteen luotettavuus oli hyvä. Ajamattomia lähtöjä oli koko vuonna 0,07 prosenttia suunnitelluista lähdöistä.

Metro säilyi matkustajien suosikkina. Metro sai edelleen matkustajatutkimuksissa hyvät arvostukset erityisesti loppuvuonna. HKL-Metroliikenne sai tilaajalta laatubonuksen sekä keväällä että syksyllä. Arvosanaa paransi eniten se, että laiturinäytöt saatiin kuntoon.

Yömetroa kokeiltiin koko vuosi. Metro liikennöi perjantaisin ja lauantaisin kaksi tuntia normaalia pidempään. Matkustajapalaute yömetrosta oli positiivista. Kokeilu päätettiin kuitenkin lopettaa taloudellisin perustein.

Vuoden 2014 aikana yritettiin jatkaa automaattimetron rakentamista. Kesällä kävi ilmeiseksi, että automaattimetron toteuttaminen etenee niin hitaasti, että länsimetron matkustajaliikenteen aloitus elokuussa 2016 vaarantuu vakavasti. HKL, Länsimetro ja Siemens kävivät syksyn 2014 aikana lukuisia neuvotteluita löytääkseen ratkaisun, johon kaikki osapuolet olisivat tyytyväisiä sekä teknisten ratkaisujen että aikataulun osalta ja joka olisi kaikille taloudellisesti hyväksyttävä. Joulukuussa ilmeni, että HKL:n/Länsimetron ja Siemensin näkemykset poikkesivat toisistaan

niin paljon, ettei ratkaisua löytynyt. HKL:n johtokunta päätti 18.12.2014 yksimielisesti purkaa Siemensin kanssa tehdyn automaattimetron hankintasopimuksen.

Uudet metrovaunut saatiin rakenteille espanjalaisen CAF:in tehtailla. Projekti on edennyt hyvin.

Kemikaalien kulutusta seurattiin SAP- talousjärjestelmässä. Sähkönkulutusta ei saatu toivotulle tasolle. Sähkönkulutus ajettua linjakilometriä nousi noin 2 prosenttia.

Metrojunankuljettajakursseja järjestettiin kaksi. Ensimmäinen kurssi oli metrovarikon huoltohenkilöstön kurssi, jossa viisi työntekijää suoritti metrojunan ajoluvan. Toiselta kurssilta valmistui 11 metrojunankuljettajaa ja yksi rata-auton kuljettaja.

TUNNUSLUVUT	31.12.2014	31.12.2013
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	31,8	31,4
Liikevaihdon muutos, %	1,3	4,9
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	3,3	3,9
Liikevoitto, %	10,5	13,2
Rahoitustulos, %	14,4	17,8
Kokonaispääoman tuotto, %	5,4	6,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,8	7,0
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	82,4	82,2
Quick ratio	2,6	4,6
Current ratio	2,9	4,9
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	262	259
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	120	115

	2014	2013
Matkustajia, milj.	62,1	63,5
Vaunulinjakilometrit, milj.	14,8	14,8
Paikkakilometrit, milj.	2137	2125
Matkustajakilometrit, milj.	392,0	400,7
Metrovaunupareja	54	54
*M100-sarjan junia	39	39
*osittain automatisoituja M100-junia	3	3
*M200-sarjan junia	12	12
Keskimääräinen ajomäärä/vaunukm	136 887	136 634
Aikataulun mukaisista lähdoistä ajettiin %	99,93	99,94
Kuljettajia vuoden lopussa	115	112
Koko henkilöstö vuoden lopussa	258	256
Sähköenergian kulutus	47,4	45,8

SUOMENLINNAN LIIKENNE

Kaikkien aikojen matkustajaennätys

Matkustajamäärät kasvoivat entisestään, kun lauttojen palvelutasoa parannettiin. Suomenlinnaan pääsi tiheästi myös syyslauantaisin.

Suomenlinnan Liikenne Oy (SLL) hoitaa Suomenlinnan henkilö- ja huoltoliikennettä. SLL on HKL:n kokonaan omistama tytäryhtiö.

SLL hoitaa henkilöliikennettä HKL:n kanssa tehdyn liikennöintisopimuksen mukaisesti ja kilpailuttamansa alihankintasopimuksen perusteella.

Liikennöinti hoidettiin vuonna 2014 SLL:n omistamalla aluksella M/S Suomenlinna II sekä alihankkijan aluksilla M/S Tor ja M/S Suokki. Henkilöliikenteessä kaikilla lautoilla noudatetaan HSL:n tariffia.

Ajoneuvoja kuljettaa ennen kaikkea M/S Ehrensverd, joka on SLL:n omistama alus. Lautta ottaa myös autottomia matkustajia. Ajoneuvoja kuljetetaan myös henkilöliikenteen lautoilla. Henkilöliikenteessä noudatetaan SLL:n omaa tariffia.

Huoltoliikenteestä aiheutuvan alijäämän kattaa HKL. HKL:llä on sopimus valtion kanssa valtion osallistumisesta huoltoliikenteen alijäämän kattamiseen.

Kauppatorin ja Suomenlinnan päälaiturin terminaalien uudistamista valmisteltiin vuonna 2014. Uudistustöiden toteutus on tarkoitus aloittaa vuonna 2015.

Yhtiön tuottavuutta on kehitetty mm. lisäämällä oman kaluston eli Suomenlinna II:n käyttöastetta. Henkilöstön työajan ja kaluston tehokkaamman käytön myötä liikennetuotannon tuntikustannuksia on saatu alennettua.

Suomenlinnan Liikenne Oy on tehnyt yhteistyötä muiden Helsingin kaupunkikonsernin virastojen, liikelaitosten ja yhtiöiden kanssa tekemällä hankinnat kaupungin palvelutuottajilta. Nämä ovat koskeneet mm. tilojen käyttöä, hankintoja, it-palveluja, taloushallinnon ja puhelinpalveluja.

Liikenteessä jatkettiin HSL:n kanssa sovitusti lisättyä liikennettä syyskuun lauantapäiville kesäliikenteen muuten päätyttyä.

Muun muassa parantuneen palvelutason vuoksi matkustajamäärä lautoilla kasvoi vuonna 2014 edelleen, ja liikenteessä tehtiin kaikkien aikojen matkustajaennätys. Suomenlinnan lautoilla tehtiin vuoden aikana 1,78 miljoonaa matkaa ja kuljetettiin 15 901 ajoneuvoa. Suomenlinnan Liikenteen harjoittaman lauttaliikenteen matkustajamäärä kasvoi vuonna 2014 edelliseen verrattuna 0,7 % ja kuljetettujen ajoneuvojen määrä laski 13,3 %

Suomenlinnan Liikenteen uudet internet-sivut julkaistiin vuoden 2014 aikana, samalla vanha nettiosoite slloy.fi vaihtui osoitteeksi www.suomenlinnanliikenne.fi.

RADAT, PYSÄKIT, ASEMAT JA KIINTEISTÖT

Palvelu paranee rakentamalla

Metrovarikon laajennus valmistui, Myllypuron metroaseman peruskorjaus alkoi ja Lasipalatsin pysäkkialue leveni metrin.

Metrovarikolla saatiin vuoden 2014 aikana valmiiksi viimeiset rakentamisvaiheet vuonna 2010 aloitetusta varikon kehittämishankkeesta. Kehittämishanke oli jaettu kuuteen eri vaiheeseen. Vuoden 2014 alussa valmistui korjaamotilojen laajennus ja kesällä 2014 huoltohallin laajennus. Laajennus käsitti uusia huoltotiloja, pesuhallin uusimisen ja maalaamon rakentamisen. Samalla kellarikerrokseen rakennettiin teknistä tilaa sekä poistumistie- ja huoltotunneleita. Metrovarikko on nyt säilytys-, huolto- ja korjaamotilojen puolesta valmis länsimetron liikennöintiin.

Metrovarikon kehittämisen yhteydessä rakennettiin ja asennettiin 12 uutta vaihdetta. Rataa rakennettiin noin 1100 metriä ja uusia kaapeliteitä asennettiin noin 1200 metriä. Linjaraiteilla uusittiin ajokiskoa 2100 metriä. Automaattimettoa varten korotettiin ja vahvistettiin rataa ympäröivää suoja-aitaa Vuosaaren tunnelin suulta Vuosaaren sillalle.

Myllypuron metroaseman peruskorjaus alkoi elokuussa 2014. Ensimmäisessä vaiheessa Myllypurontielle rakennettiin suora työnaikainen kulkuyhteys laituritasolta. Tämän jälkeen pohjoinen sisäänkäynti purettiin kokonaisuudessaan. Uusi sisäänkäynti rakennetaan Jauhokujan sillan yhteyteen. Rakennustöiden valmistuttua laituritasolle pääsee pohjoisen suunnalta kahdella uudella hissillä ja kiinteitä portaita pitkin. Uusi Jauhokujan puolen sisäänkäynti valmistuu kesällä 2015.

Jauhokujan sisäänkäynnin valmistuttua työt siirtyvät aseman eteläpään Myllyaukion puolelle. Myllyaukion lippuhalli peruskorjataan ja sinne rakennetaan kolme liukuporrasta ja hissi. Kioskia laajennetaan ja yleisö-wc:t uusitaan. Remontin aikana aseman laituritason katos uusitaan ja laiturialue suojataan lasiseinillä. Lisäksi laiturialueen laatoitus, kalusteet ja valaistus uusitaan. Myös aseman teknisiä tiloja peruskorjataan ja laajennetaan sekä aseman talotekniikka uusitaan. Työhön kuuluu myös ympäristön kohentaminen ja polkupyöräpaikkoja parantaminen. Asema on auki matkustajille koko peruskorjauksen ajan. Peruskorjaus valmistuu kokonaan kesällä 2016.

Kampin metroasemalla uusittiin kaksi hissiä. Itäkeskuksen metroasemalla uusittiin yksi laituritason ja lippuhallin välinen liukuporras. Lisäksi kaikkia metron tunneliasemia koskeva pitkien liukuportaiden peruskorjaustyö saatiin päätökseen vuoden 2014 lopulla. Liukuporrasremontit aloitettiin Sörnäisten metroasemalla syksyllä 2008. Viimeisenä valmistui Kaisaniemen metroaseman kolmen pitkän liukuportaan peruskorjaus.

Töölön varikkohallissa alettiin vuoden lopussa vaihtaa huonokuntoisia raiteita. Myös kiskokaivot uusitaan ja kantavia rakenteita kunnostetaan. Remontti jatkuu vuoden 2015 puolella.

Hakaniemen metroaseman lippuhallin peruskorjauksesta laadittu hankesuunnitelma hyväksyttiin kesällä 2014. Rakennushanke käsittää nykyisten tilojen peruskorjauksen, lippuhallin sisäänkäyntien uusimisen Hakaniemen torilla ja raitiovaunupysäkkialueella sekä Siltasaarenkadun jalkakäytävällä sijaitsevan sisäänkäynnin siirtämisen Siltasaarenkatu 16 kiinteistöön. Remontti on tarkoitus aloittaa vuoden 2015 aikana ja saada pääosin valmiiksi vuoden 2016 lopulla.

Koskelan raitiovaunuvarikon uudistamisen selvittely jatkui. Tavoitteena on kehittää koko Koskelan varikkoaluetta kaavoittamalla sille asuin- ja toimitilarakentamista, ja aiheesta laadittiinkin kilpailutusaineistoa. Tarkoituksena on valita alueelle yksi toteuttaja, joka rakentaa ja rahoittaa uuden varikkorakennuksen HKL:lle vuokrattavaksi sekä vastaa ympäröivän alueen kehittämisestä, suunnittelusta ja rakentamisesta asuin- ja liikekäyttöön. Tavoitteena on, että toteutuskilpailu alkaisi vuoden 2015 aikana ja uusi varikkorakennus olisi valmis vuonna 2020.

Raitiotierataa peruskorjattiin vuoden 2014 aikana 4700 ratametriä. Kiskon viereisen materiaalin alentamista/korjaamista jatkettiin kivikaduilla. Juoksukiveä ja nupukiveä korjattiin yhteensä 3200 neliometriä. Kiskoja pidettiin kunnossa mm. hitsaamalla ajoreunaa 5000 metriä, korjaamalla risteyspohjia 1500 metriä ja poistamalla kiskon ajopinnan aaltoilua hiomalla 8200 metriä. Suunnittelussa on paljon hankkeita tuleville vuosille: Kruunusillat, Keski-Pasila, Kalasatama, Sörnäistenniemi, Mannerheimintien pyörätien vaatimat ratamuutokset ja Helsinginkadun perusparantaminen.

Lasipalatsin raitiovaunupysäkin peruskorjauksessa pysäkkialue leveni noin metrillä ja se varustettiin katulämmityksellä. Pysäkeille rakennettiin 20 uutta lasikatosta. Pysäkkikatosmoduuleita on rakennettu kaikkiaan 1467 kpl.

Pysäkki- ja linjamuutostöiden lisäksi hoidettiin pysäkeillä oleva informaatio, aikataulut, tiedotteet sekä kilvitys. Pysäkkiaikatauluja jaettiin kaksi kertaa vuodessa yhteensä yli 9000 kappaletta. Näiden lisäksi hoidettiin raitiovaunupysäkkien kaiteiden ja roiskelevyjen puhtaana- ja kunnossapito.

Raitiorata	2014
Linjarata (yhteen suuntaan)	96,0
josta omalla kaistalla	59,6
varayhteyksiä	7,1
halli- ja järjestelyraiteita	14,0
Yhteensä	117,1

Pysäkit	2014	
	Raitio	Bussi
Pysäkkejä yhteensä	289	2470
Katoksellisia	227	1189
Pysäkkikorotuksia	277	

PROJEKTIT & VIESTINTÄ

Rataverkko laajenee ja kehittyy

HKL osallistui lukuisiin poikkihallinnollisiin hankkeisiin, kuten Ratikkaprojektiin ja Pisara-rataan sekä jatkoi Paloheinäntunnelin rakentamista.

Ratikkaprojekti määritteli ja hyväksyi vuonna 2014 Helsingin raitiotielaajennusten tulevien vuosien ohjelman sekä periaatteet, joilla uusia raitiotiehankkeita käynnistetään ja viedään eteenpäin. Tavoitteena on tukea Helsingin tavoitetta joukkoliikenteen painopisteen siirtämisessä raitioliikenteeseen. Tämä tarkoittaa myös raitioliikenteen roolin määrittelyä uudelleen, mikä on Ratikkaprojektin merkittävimpiä tehtäviä vuosina 2015 - 2017.

HSL:n laatima raitioliikenteen linjastosuunnitelma vuosille 2017 - 2024 sekä Helsingin aluerakentamisprojektit ohjaavat tulevaisuudessa merkittävästi raitioliikenteen kehittymistä. HKL liittyikin vuonna 2014 mukaan Laajasalon raitiotieyhteyden ja Kruunusiltojen suunnitteluun merkittävällä panoksella. Lisäksi käynnistyi Raide-Jokerin hankesuunnittelu, jossa HKL:llä on merkittävä rooli suunnittelun asiantuntijana.

HKL vei eteenpäin rakennushankkeita, jotka liittyvät Runkolinja 560:n (Jokeri 2) käynnistymiseen syksyllä 2015. Näistä merkittävimpiä ovat Paloheinäntunnelin rakentaminen, Kuusmiehentien joukkoliikennekatu sekä Malmin terminaalin parannukset. Paloheinäntunnelissa järjestettiin syksyllä yleisötilaisuus, joka keräsi tuhansia kiinnostuneita kaupunkilaisia.

Metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän kehittäminen eteni. Tavoitteena on ottaa ennen länsimetron valmistumista käyttöön järjestelmä, joka yhtenäistää ja vahvistaa HKL:n ja metron turvallisuudesta vastaavien viranomaisten tietoisuutta vallitsevasta turvallisuustilanteesta. HKL avusti lisäksi Länsimetroa asiantuntijana useissa eri hankkeissa, muun muassa metron aiheuttamien sähkömagneettisten häiriöiden selvittämisessä.

HKL vastaa Helsingin joukkoliikenneinfrastruktuurista ja osallistuu myös moniin seudullisiin ja valtakunnallisiin joukkoliikennehankkeisiin. HKL avusti mm. Pisara-radan sekä Östersundomin metron suunnittelussa. Vuonna 2014 käynnistyivät työt Pasilan rautatieaseman ympäristössä Pasilan keskustakorttelin rakennustöiden myötä. Pasilaan valmistuu uusia raitiotieratoja, joukkoliikenneterminaali sekä varaus Töölön metron asemalle.

HKL laati keväällä 2014 Helsingin kaupunkipyöristä päivitetyn hankesuunnitelman, jonka pohjalta käynnistettiin uusi hankinta kaupunkipyöräjärjestelmän saamiseksi Helsinkiin. Tarjouskilpailuun ilmoittautui joulukuussa 2014 seitsemän tarjoajaa, ja tavoitteena on saada sopimus järjestelmän toteuttamisesta kesällä 2015 siten, että järjestelmä olisi käytössä vappuna 2016. HKL osallistui lisäksi pyörien liityntäpysäköinnin kehittämiseen sekä vastasi ensimmäistä kesää keskustan pyöräkeskuksen toiminnasta.

HKL Infrapalvelut otti vuoden alussa käyttöön uuden Reila-projektinhallintajärjestelmän. Järjestelmä kehitettiin HKL:n tarpeiden ja toiminnan mukaisesti ohjaamaan ja auttamaan projektien onnistunutta läpivientiä. Käynnissä olevat investointihankkeet kirjataan Reilaan, jossa hallitaan projektien kustannuksia ja asiakirjoja, seurataan projektien etenemistä sekä laaditaan projektien kustannusennusteet.

Puhdasta kaupunkiliikennettä

Mielikuvakampanjointia, tutustumistilaisuuksia ja tiedon tarjoamista. HKL:n viestintä tiedotti, markkinoi ja uutisoi tiheästi pitkin vuotta.

Vuonna 2014 HKL:n viestinnässä korostuivat ympäristöasiat. HKL käyttää liikennöinnissään vain uusiutuvilla energianlähteillä tuotettua sähköä, ja raideliikennettä ja sen päästöttömyyttä haluttiin tuoda esille myönteisessä mielessä myös suurelle yleisölle. HKL:n markkinointikampanjan teemana oli "Vesi vie, tuuli tuo". Ulkomainonnan lisäksi uusittiin matkustapuhtaasti.fi -nettisivut sekä painettiin HKL:lle ympäristöesite Puhtaasti raiteilla.

Uuden M300-metrojunan mallikappale tuotiin Roihupellon metrovarikolle keväällä, ja viestintä järjesti niin medialle kuin yleisöllekin mahdollisuuden tutustua mallikappaleeseen. Malli herätti kiinnostusta ja positiivista huomiota.

HKL näkyi mediassa myös Artic-raitiovaunun Euroopan valloituksen myötä: valmistaja Transtech vuokrasi HKL:n uuden raitiovaunun Saksaan esittelykierrokselle. Ensin vaunu nähtiin Innotrans-messuilla, minkä jälkeen se toimitettiin koeajoon Würzburgin kaupunkiin.

Tiedotteita laadittiin vuoden mittaan myös isoista rakennushankkeista, merkittävimpinä Paloheinän joukkoliikennetunnelin rakentaminen, Lasipalatsin pysäkkityömaa ja Myllypuron metroaseman peruskorjauksen alkaminen.

HKL järjesti aiempien vuosien tapaan äitienpäivänä Ruusuratikka-ajelun, jossa äideille jaettiin ruusuja musiikin säestyksellä. Lucian päivänä taas matkustajat saivat raitiovaunukuljettajilta heijastimen.

HKL uudisti internetsivunsa osoitteessa www.hkl.fi marraskuun lopussa.

HKL:n henkilöstölehti Liikennepeili ilmestyi neljä kertaa. HKL Nyt -viikkotiedotetta tehtiin 46 numeroa.

YMPÄRISTÖ

Kestävästi uusiutuvalla energialla

Helsingin joukkoliikenteen suunnittelu perustuu raideliikennetarkoituksiin. HKL on pääkaupungin liikennelaitoksena merkittävä ympäristövaikuttaja joukkoliikenteessä.

HKL on sitoutunut toiminnassaan Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen. Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka asettaa tavoitteet kahdeksalle osa-alueelle, joiden mukaiset ympäristösuorituskyvyn indikaattorit HKL raportoi vuosittain Helsingin kaupungille. Lisäksi HKL julkaisee vuosittain oman ympäristöraportin.

HKL:n tavoiteohjelman 2010 - 2015 strategisena tavoitteena on, että HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona. Tavoiteohjelman mukaisesti HKL on sitoutunut parantamaan energiatehokkuutta sekä liikennöinnissä että kiinteistöissä.

Liikennöinnin energiankulutukseen vaikuttavat monet tekijät, kuten reittien sujuvuus, kaluston tekniikka ja ajotapa. Taloudellisen ja ennakoivan ajon opetus on olennaisena osana kuljettajien koulutusohjelmia.

HKL panostaa kalustohankinnoissa energiatehokkuuteen, ympäristönäkökohtien huomiointiin ja alhaisiin elinkaarikustannuksiin. HKL:n uuden kaluston, Artic nivelraitiovaunujen ja M300 metrojunien materiaalivalinnat, kierrätettävyys, elinkaaren aikainen energiankulutus sekä esteettömyys ovat olleet niiden teknisen suunnittelun lähtökohtana.

Kaksi ensimmäistä Artic-nivelraitiovaunua olivat edelleen koekäytössä vuoden 2014 ajan ja niiden sarjatuotanto käynnistyi 2014 aikana. Uuden M300-metrojunan hankinta eteni siten, että vuoden 2015 aikana saadaan ensimmäiset junat koekäyttöön.

Kaupungin liikelaitoksena HKL on sitoutunut kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), joka asettaa tavoitteet kiinteistöjen energiankulutuksen seurannalle, vähentämiselle ja raportoinnille. HKL:n energiansäästön toimintasuunnitelmassa kuvataan HKL:n kiinteistöissä tehtävä energiatehokkuuden edistäminen käytännössä.

HKL hankkii uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Vuodesta 2014 alkaen niin liikennöinnissä kuin kiinteistöissäkin on käytössä pohjoismainen uusiutuva sähkö, joka on tuuli- ja vesivoimaa.

Asiakkaille uusiutuvan sähkön käytöstä kerrottiin energiansäästöviikkoon huipentuneella markkinointikampanjalla, joka näkyi asemilla, näytöillä sekä raitiovaunun ja metrojunan teippauksissa. Matkustapuhtaasti.fi -sivustolle luotiin uutta sisältöä, mm. leikkimielinen joukkoliikennehoroskooppi.

Vuonna 2014 julkaistiin HKL ja ympäristö -esite, jossa esitellään HKL:n työtä ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Lisäksi HKL oli esillä Energiansäästöneuvottelukunnan 40-vuotisen taipaleen kunniaksi julkaistussa Helsingin Sanomien liitteessä.

Syksyllä 2013 aloitettu HKL:n toimintajärjestelmän rakentamistyö jatkui vuoden 2014 ajan. Toimintajärjestelmä kattaa laadun, ympäristön ja työterveys- ja työturvallisuusasioiden hallinnan sekä turvallisuusjohtamisjärjestelmän. Toimintajärjestelmälle tullaan hakemaan sertifiointi vuoden 2015 aikana.

SÄHKÖNKULUTUS	2014	2013
<i>Kokonaiskulutus GWh</i>		
Raitiliikenne	29,1	30,1
Metrolinnoitus	47,4	45,8
<i>Kulut</i>		
<i>kWh/matkustajakm</i>		
Raitiliikenne	0,24	0,24
Metrolinnoitus	0,12	0,11

ASIAKASPALVELU JA LAATU & TURVALLISUUS

Helsinki on the BEST

Helsingin seutu oli kansainvälisessä BEST-mittauksessa paras joukkoliikennekaupunki viidettä kertaa peräkkäin.

Helsinki on ollut mukana kansainvälisessä BEST -tutkimuksessa vuodesta 2000 alkaen. Vuonna 2014 mukana oli kuusi kaupunkia: Helsinki, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma, Wien ja Geneve. Haastattelututkimus tehtiin kaikissa HSL:n jäsenkunnissa. Helsingin seutu oli kokonaisarvosanalla mitattuna paras joukkoliikennekaupunki jo viidentenä vuotena peräkkäin. Helsingin seudun asukkaista 78 prosenttia oli tyytyväisiä joukkoliikenteeseen.

HSL-alue on paras joukkoliikenteen tarjonnassa, luotettavuudessa, rahalle saadussa vastineessa ja joukkoliikenneuskollisuudessa. Myös mukavuudessa ja joukkoliikenteen yhteiskunnallisessa merkityksessä HSL-alue jakaa parhaimman kaupungin tittelin. Yksittäisistä tekijöistä HSL-alue nousee selvästi muiden kaupunkien yläpuolelle istumapaikan saannissa, joukkoliikenteen toimivuudessa vapaa-ajan matkoilla ja kohtuullisissa lippujen hinnoissa.

Matkustajien tyytyväisyys HKL:n tuottamiin joukkoliikennepalveluihin säilyi hyvällä tasolla. Asiakastyytyväisyyden kokonaisarvosana oli raitiovaunuliikenteelle 4,01 (2013: 4,00) ja metrolle 4,17 (2013: 4,22).

Joukkoliikenteen laatututkimuksella tutkitaan kaluston turvallisuutta ja laatua. Otanta oli yhteensä 1626 havaintokertaa HKL:n liikenteessä. Vuoden 2014 tutkimuksessa HSL otti käyttöön uudenlaisen poikkeamapisteityksen, minkä vuoksi tulokset eivät ole vertailukelpoisia edellisten vuosien tuloksiin. Poikkeamapisteissä paras mahdollinen laatutaso on 0 ja maksimiarvoa ei ole. Jokainen vaunussa havaittu poikkeama lisää poikkeamapistesaldoa. Syksyn laatututkimusten arvot olivat raitiovaunuliikenteessä 13,86 ja metrolle 11,22.

HKL-Raitiovaunuliikenteessä tutkittiin palvelun laatua Mystery Shopping -menetelmällä. Tutkimuksen tavoitteena oli saada mahdollisimman totuudenmukainen kuva raitiovaunukuljettajien tämänhetkisestä asiakaspalvelun ja asiakaskohtaamisten laadusta. Tulosten mukaan vaunujen ja pysäkkien siisteydessä oli tapahtunut parantumista ja esimerkiksi erinomaisessa kunnossa olevien pysäkkien määrä oli lisääntynyt. Kehittämiskohteeksi nostettiin kuljettajien ajotapa, missä oli tapahtunut jonkin verran laskua edelliseltä vuodelta. Saatuja tuloksia tullaan hyödyntämään vuoden 2015 koulutusohjelmien sisältöä suunniteltaessa.

HKL:n saamien palautteiden kokonaismäärä laski edellisestä vuodesta jonkin verran. HKL sai vuonna 2014 yhteensä 2107 palautetta (2387 vuonna 2013). Erityisen myönteistä oli se, että

negatiivisten palautteiden määrä väheni suhteessa eniten. HKL:n saamista palautteista noin 10 prosenttia on kiitoksia: kaikista palautteista 230 oli kiitoksia, 1373 moitteita ja loput ehdotuksia tai kyselyitä. Eniten palautetta annettiin kuljettajista, 896 palautetta, liikennöinnistä, 673 palautetta ja tiloista, 292 palautetta.

Turvallisuuden ja turvallisuudentunteen kehitys hyvä

Järjestyksenvalvojilla tutkitusti hyvä asiakaspalveluasenne.

Liikenneturvallisuuden kehitys on ollut hyvä, ja erityisesti vähäluminen talvi näkyy liikennevahinkojen määrässä vaikka yksittäisen onnettomuuden vuoksi vahinkojen kustannukset nousivat. Kolareiden määrä on laskenut viiden vuoden seurantajaksolla 399 kolarista kertomusvuoden 253 kolariin. Vuoden lukema on matalin vuosikymmeniin.

Kehitys on useiden eri muutosten yhteisvaikutusta: HKL on lisännyt ennakoivan ajon koulutusta, kuljettajien ajonopeudet ristikoissa ovat pienentyneet aiempaan nähden ja ajoaikoja on yhteistyössä HSL:n kanssa pystytty väljentämään. Konkreettisista infran muutoksista iso merkitys on ollut lisääntyneellä ajoratojen erottelulla esimerkiksi asentamalla raitiovaunu- ja ajokaistan väliin reunakiviä.

Länsiterminaalin raitiolinja 9 on edelleen ollut vilkas laivojen saapuessa ja lähtiessä. Suuret kertalippujen myyntimäärät jäivät linjalle pysyväksi ilmiöksi sekä Länsiterminaalin että Rautatieaseman pysäkeille. Iltaruuhkaa on helpotettu lisälinjalla 6T.

Metro- ja raitiovaunuliikenteen järjestyksenvalvonta otettiin kaupungin sisäisenä hankintana Palmia -liikelaitokselta vuoden 2013 lopussa. Yhteistyösopimuksessa sovittiin mm. toiminnan laadusta ja järjestyksenvalvojen toimintaa arvioitiin Mystery Shopping -tutkimuksilla.

Tuloksista kuvastui tavoiteltu asiakaspalvelun asenne ja löydettiin odotetusti kehittämiskohteita. Tutkimus tehtiin samoilla kriteereillä keväällä ja syksyllä, ja parhaat arvosanat annettiin palvelutilanteiden ilmapiiristä: arvosanojen keskiarvoksi tuli 3,2 (asteikko 1-4). Lähes kaikissa asioinneissa ilmapiiri koettiin hyväksi tai erinomaiseksi. Järjestyksenvalvojen näkyvyyden ja tavoitettavuuden lisäämiseksi aloitettiin paremman liikkuvuuden mahdollistavan toimintamallin suunnittelu.

Matkustajien kokema turvallisuus

Järjestyksen ja turvallisuuden arvosana asiakastytyväisyystutkimuksissa asteikolla 1-5

	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Metrolinjat	4,13	4,08	4,00	4,00	4,00	3,91	3,91
Raitiolinjat	4,22	4,16	4,14	4,10	4,06	4,04	4,04

HENKILÖSTÖ

Koulutusta ja parantunutta työhyvinvointia

Henkilöstön kokemus työhyvinvoinnistaan parani, kuljettajia koulutettiin lisää ja esimiehet saivat valmennusta työhönsä.

Työhyvinvointikyselyn tulokset paranivat edellisvuodesta. Henkilöstön arvio omasta työkyvystään oli myös hieman edellisvuotta parempi. Vastaajien lukumäärä kohosi edellisen vuoden 81 prosentista 83 prosenttiin. Vastaamisaktiivisuus vaihteli infrapalveluiden 74 prosentista hallinto- ja talousyksikön 88 prosenttiin. Eniten kehitettävää tulosten perusteella löytyy esimiestyöstä, tiedonkulusta, ristiriitojen ratkaisemisesta sekä ammatillisen kehittymisen mahdollistamisesta.

Tulospalkkiot jaettiin vuoden 2014 tuloksesta kaikkien yksiköiden henkilöstölle HKL:n hyvän taloudellisen tuloksen perusteella. Erityisesti joukkoliikenteen asiakastyytyväisyystutkimusten tulokset olivat kehittyneet erittäin myönteisesti.

Vuoden 2014 aikana toteutettiin kolme laajaa esimiesvalmennusjaksoa, joiden tavoitteena oli yhtenäistää toimintatapoja eri yksiköissä ja tiimeissä, parantaa työhyvinvointia hyvän esimiestyöskentelyn avulla ja parantaa valmiuksia yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Esimiesvalmennuksiin osallistui yhteensä 59 esimiestä ja asiantuntijaa HKL:n eri yksiköistä. Laajat esimiesvalmennukset jatkuvat vielä koko vuoden 2015. Syksyn 2014 aikana toteutettiin myös viisi esimiesinfoa, joihin osallistui yhteensä 114 henkilöä. Koulutukseen osallistumisen välittömät kustannukset olivat 994 765 euroa.

Vuonna 2014 järjestettiin yksi raitiovaunukuljettajan peruskurssi. Kurssilla oli 11 oppilasta. Kuljettajien peruskoulutukseen sisältyi 32 tunnin ennakoivan ajon koulutus. Kesäkuljettajille järjestettiin yksi kurssi. Myös 33:lle jo työssä olevalle kuljettajalle järjestettiin päivän mittainen ennakoivan ajon kurssi. Huoltoajolupa- ja varikkoajolupakursseja järjestettiin omille ja Transtechin asentajille. Asiakaspalvelun laatua parantavaan koulutukseen osallistui 131 raitiovaunukuljettajaa.

Metrojunankuljettajakursseja järjestettiin kaksi. Ensimmäinen kurssi oli metrovarikon huoltohenkilöstön kurssi, jossa viisi työntekijää suoritti metrojunan ajoluvan. Toiselta kurssilta valmistui 11 metrojunankuljettajaa ja yksi rata-auton kuljettaja.

HKL:n 28 kerhon harrastustoimintaa tuettiin kerhoavustuksilla. Kuntoklubi järjesti mahdollisuudet osallistua mm. vesijumppaan, zumbaan, pilatekseen, kuntosaliharjoituksiin ja tanssikursseille.

HKL:llä oli työsuhdeasuntoja 387, joista aravalainoitettuja oli 224 ja vapaarahoitteisia 163. Vuoden vaihteessa oli vapaana yksi asunto.

HKL:n henkilöstön työterveyshuollosta huolehti Helsingin kaupungin työterveyskeskus. Sairaanhoidon liittyviä käyntejä työterveyslääkärin tai työterveyshoitajan luona oli 2282. HKL:n raitiovaunukuljettajille järjestettyyn Aslak-kuntoutukseen osallistui 10 henkilöä.

Työterveysneuvotteluja käytiin esimiesten ja työntekijöiden kanssa työkyvyn alenemisten ja uudelleensijoitusten yhteydessä. Työterveyshuoltolain ja sairausvakuutuslain muutokset vuonna 2012 ovat edellyttäneet entistä tiiviimmän yhteistyön luomista työterveyshuollon, työnantajan ja henkilöstön välillä. Työpaikkaselvityksiä tehtiin vuoden 2014 aikana yhteensä 11 toimipisteessä. Työterveyshuollon edustaja on myös ollut mukana asiantuntijana HKL:n työsuojeluryhmässä.

HKL:n työturvallisuustoiminnan perusta on työyhteisöjen työsuojeluparitoiminta. Johdon sitoutuminen työturvallisuuden ja työergonomia edistämiseen näkyy osallistumisena työsuojeluparien kierrokseen ja henkilöstön mukana olemiseen uuden kaluston suunnittelussa.

Turvallisuuspoikkeamista ilmoittamisen aktiivisuus on lähtenyt nousuun, mutta ilmoitusten määrä koostuu edelleen satunnaisista havainnoista.

Sisäilmaoireilun vuoksi Infrapalvelut siirtyi pääkonttorilta Vallilaan ja Herttoniemeeseen. Kiinteistössä tehtiin ilmanvaihdon tasapainotus ja sisäilmakorjauksiin liittyviä tutkimuksia, mutta uusia havaintoja kosteusvaurioista tai niihin liittyvistä ongelmista ei ole löytynyt, joten mikrobitutkimukset siirrettiin seuraavalle talvelle.

Ennakkotietojen mukaan työssä sattuneiden tapaturmien määrä oli alkuvuonna selvästi pienempi kuin vuonna 2013 johtuen aikaisempia helpommasta talvesta. Poissaoloja aiheuttaneiden työtapaturmien määrä on vain puolet vuoden 2013 määrästä, samoin työtapaturmien aiheuttamien poissaolopäivien määrä.

Raportoitujen uhka- ja väkivaltatilanteiden määrä 25 kpl on suurempi kuin vuonna 2013.

Henkilöstö keskimäärin yksiköittäin

	2014	2013
Raitioliikenneyksikkö	664	637
Metroliiikenneyksikkö	265	262
Infrapalvelut	84	87
Hallinto- ja talousyksikkö	66	60
	1079	1046

Henkilöstö keskimäärin tehtävän mukaan

	2014	2013
Raitiovaunukuljettajat	371	361
Metrojunankuljettajat	83	81
Huolto- ja korjaamohenkilöstö	292	291
Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstö	216	209
Määräaikaiset	51	36
Ilman säännöllistä työaikaa	66	68
	1079	1046

HKL:n henkilöstön ikäjakauma (vakinaiset)

20-29	141
30-39	236
40-49	281
50-59	273
60-	88
Yhteensä	1 019

JOHTOKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja

Kivekäs, Otso

Kaupunginvaltuutettu, Vihr.

Varapuheenjohtaja

Simonen, Riina

YTM, sosiaalisihtööri, Vas.

Kokkila, Kimmo

DI, tuotepäällikkö, PS

Henkilökohtaiset varajäsenet

Owen, Hanne

Vihr.

Aimonaho, Pekka

Linja-autonkuljettaja, Vas.

Landén, Maria

PS

Kälviä, Kari
Työsuojeluvaltuutettu, Vihr.

Malm, Anja
Toiminnanjohtaja, Vihr.

Lehtinen, Ari
Työsuojelukonsultti/
rakennusterveysasiantuntija, SDP

Lehikoinen, Heidi
Järjestöpäällikkö, SDP

Oka, Sakari
TkT, markkinoinnin lehtori, Kok.

Buddas, Eva
Fund Administrator, Kok.

Syrjälä, Marjaana
VTM, erityissuunnittelija, Kok.

Valve, Tuomo
Pääsihteeri, Kok.

Tamminen, Lilja
Toimitusjohtaja, Vihr.

Virri, Vesa
Opettaja, Vihr.

Vepsä, Sinikka
Osastonhoitaja, SDP

Uusikivi, Jouni
Metrojunankuljettaja, SDP

Johtokunnan kokouksia oli 20 ja pöytäkirjojen pykälämäärä 206.

Kaupunginhallituksen edustajana HKL:n johtokunnassa oli Jarmo Nieminen ja varaedustajana Laura Rissanen. Johtokunnan kokouksiin osallistui rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri.

Esittelijöinä toimivat HKL:n toimitusjohtaja Matti Lahdenranta ja lokakuusta alkaen toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski, hallintojohtaja Yrjö Judström, raitiliikenneyksikön johtaja Pekka Sirviö, metroliiikennejohtaja Tapio Hölttä ja infrapalvelut-yksikön johtaja Juha Saarikoski. Johtokunnan sihteerinä toimivat Rain Mutka, Eeva Hänninen ja Yrjö Judström.

HALLINTO JA ORGANISAATIO

Yhteistyö HSL:n kanssa syventyi

HKL:n ja HSL:n yhteistyö on vakiintunut ja työnjako selkeä. HKL tarjoaa HSL:lle raitio- ja metroliiikenteen operointipalvelut sekä Suomenlinnan lauttaliikenteen.

HKL vastaa pääkaupunkiseudulla raitio- ja metroliiikenteen operoinnista sekä Helsingin joukkoliikenneinfran omistamisesta, hallinnoinnista ja ylläpidosta. HKL:n organisaatio täsmäytettiin vastaamaan edellä mainittuja tehtäviä, kun pääkaupunkiseudun nykyinen tilaaja-tuottaja-organisaatio muodostui vuonna 2010 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) perustamisen myötä. HKL:n organisaatioon ei vuonna 2014 ollut tarpeen tehdä muutoksia.

Kaupunki tilasi konsulttiselvityksen HKL:n hallintomallista, mikä ei johtanut toimenpiteisiin myöskään hallintomallin osalta.

HKL toimii kunnallisena liikelaitoksena osana Helsingin kaupungin organisaatiota joukkoliikenteen apulaiskaupunginjohtajan Pekka Saurin ja liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa. Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen voimassa oleva johtosääntö vahvistettiin kaupunginvaltuustossa 3.2.2010.

Liikennelaitoksesta käytetään virallisissa yhteyksissä johtosäännön mukaan nimitystä Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos ja toiminnassa tavallisesti lyhennettä HKL. HKL:n johtokunnassa on johtosäännön mukaan yhdeksän jäsentä ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Johtokunta kokoontui vuoden aikana 20 kertaa.

HKL:n tärkein yhteistyökumppani on HSL, joka sopimusten perusteella hankkii HKL:ltä raitio- ja metrolinjojen operointipalvelut sekä Suomenlinnan lauttaliikenteen ja suorittaa joukkoliikenteen infraa koskevan sopimuksen perusteella korvausta Helsingin joukkoliikenneinfran käytöstä. Lisäksi HKL:llä ja HSL:llä on muita palvelusopimuksia, jotka koskevat mm. tietojärjestelmiä, lippuautomaattipalveluita, matkalippujen tarkastuksen järjestämistä, it-palveluita, joukkoliikenteen pysäkkipalveluita, kuljettajien sosiaalitulojen vuokrausta ja mainostiloja.

Vuoden 2014 aikana HKL:n ja HSL:n yhteistyö syventyi edelleen mm. sopimusten seurantakokouksiin ja tavanomaiseen käytännön yhteistyöhön liittyvien käytäntöjen vakiintuessa.

Suomenlinnan Liikenne Oy on ollut vuoden 2011 alusta lähtien HKL:n kokonaan omistama konserniyhtiö. Yhtiön hallinto toimii HKL:n pääkonttorin tiloissa Toisella linjalla.

Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos pitää yllä Vuosaaren metroaseman läheisyydessä olevaa, myös liityntäpysäköintiä palvelevaa pysäköintilaitosta. Liikennelaitos on yhtiön suurin osakas, sen omistusosuus on noin 72 % yhtiön osakekannasta.

HKL:n yhteistyö muiden konserniyhtiöidensä, Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n ja Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohallin, kanssa jatkui aikaisempien käytäntöjen mukaisesti.

Kiinteistö Oy Espoon terminaalin HKL omistaa yhdessä Espoon kaupungin kanssa ns. yhteisyhteisönä.

TILINPÄÄTÖS

Käyttötalous

HKL:n tilikauden liikevaihto oli 151,6 (2013: 144,6) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 50,0 (2013: 49,9) milj. euroa, metrolinnoista 25,8 (2013: 24,7) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,7 (2013: 3,5) milj. euroa eli yhteensä 79,5 (2013: 78,1) milj. euroa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 64,5 (2013: 61,7) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Metrolinnoista infrakorvaus on 43,6 (2013: 41,0) milj. euroa, raitioinfran 18,6 (2013: 18,2) milj. euroa, bussi-infran 1,5 (2013: 1,8) milj. euroa, junainfran 0,6 (2013: 0,6) milj. euroa ja lauttainfran 0,3 (2013: 0,2) milj. euroa.
- Kaupungin tuesta 7,4 (2013: 4,7) milj. euroa, jolla katetaan infran luonteisia kuluja siltä osin kuin HSL ei niitä korvaa HKL:lle. Tällaisia kuluja ovat infrainvestointien poistojen ja korkojen korvaaminen (50 %), liityntäpysäköinti, bussiliikenteen valmiusmaksut, Suomenlinnan tavaraliikenteen korvaus ja bussipysäkkikustannukset.
- Muista myyntituotoista 0,2 (2013: 0,2) milj. euroa, joka sisältää raitio- ja metrolinnoista tilausajotuottoja.

Valmistuksena omaan käyttöön on kirjattu 5,8 (2013: 6,3) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen liittyviä töitä sekä tarvikkeita 4,9 milj. eurolla. Vanhojen raitiovaunujen peruskorjauksista kirjattiin valmistusta omaan käyttöön yhteensä 0,7 milj. euroa sekä uusien metrovaunujen kehittämiseen ja vanhojen metrovaunujen peruskorjaukseen yhteensä 0,2 milj. euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 17,9 (2013: 21,9) milj. euroa, joista suurimmat yksittäiset tuotot olivat vuokrat 8,4 (2013: 7,6) milj. euroa ja mainostulot 3,8 (2013: 3,8) milj. euroa. Vuoden 2013 tuotoissa on mukana Töölönkadun asuinkiinteistön myynnistä saatu myyntivoitto 4,6 milj. euroa.

Kulut ennen liikeylijäämää olivat 146,0 (2013: 142,5) milj. euroa eli 2,5 % edellisvuotta enemmän.

Palveluiden ostot olivat 29,7 (2013: 28,9) milj. euroa. Palveluiden ostoihin sisältyvät mm. liikennevälineiden korjaus- ja huolto 4,3 (2013: 4,0) milj. euroa, vartiointi 4,1 (2013: 4,5) milj. euroa, Suomenlinnan henkilö- ja tavaraliikenteestä maksetut korvaukset 3,8 (2013: 4,1) milj. euroa, koneiden ja laitteiden korjaus ja huolto 3,3 (2013: 3,0) milj. euroa, rakennusten siivous ja

ulkopuhdistus 2,9 (2013: 3,0) milj. euroa sekä ratojen korjaukset ja huollot 2,6 (2013: 2,4) milj. euroa.

Henkilöstökulut olivat 57,1 (2013: 56,4) milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 43,0 (2013: 42,1) milj. euroa. HKL:n keskimääräinen henkilömäärä nousi 33 henkilöllä vuodesta 2013.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 36,0 (2013: 33,6) milj. euroa. Poistotasoa nostavat metron kulunvalvonnan poistot 1,9 milj. euroa vuonna 2014; kulunvalvonta siirrettiin valmiiseen omaisuuteen 31.12.2013.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 8,2 (2013: 8,0) milj. euroa. Vuokratulut olivat 7,3 (2013: 6,7) milj. euroa. Vuokratasoa nostavat Ruskeasuon varikkokiinteistön lisääntyneet hoitovastikemaksut. HKL osti Helsingin Bussiliikenne Oy:n omistamat Ruskeasuon varikkokiinteistö Oy:n osakkeet vuoden 2013 lopussa.

Liikelylijäämä oli 29,2 (2013: 30,3) milj. euroa ja liiketulosprosentti 19,3 (2013: 20,9). HKL sai myyntivoittoa Töölönkadun asuinkiinteistön myynnistä 4,6 milj. euroa vuonna 2013; vuoden 2013 oikaistu liikelylijäämä ilman myyntivoittoa oli 25,7 milj. euroa.

Rahoituskulut olivat 23,5 (2013: 21,6) milj. euroa. Infrakoron palautus kaupungille oli 11,3 (2013: 10,9) milj. euroa, korvaus peruspääomalle 8,4 (2013: 8,4) milj. euroa sekä korkokulut lainoista 3,7 (2013: 2,2) milj. euroa.

Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli 5,8 (2013: 8,7) milj. euroa.

Uutta investointivarausta on lisätty 5,8 milj. euroa, josta 5,4 milj. euroa kohdistuu HKL-Liikelaitokselle ja 0,3 milj. euroa HKL-Metroliikenteelle. HKL-Liikelaitoksen investointivaraus kohdistetaan Myllypuron metroaseman peruskorjaukseen ja HKL-Metroliikenteen varaus uusiin M300-metrovaunuihin.

Poistoeroa on purettu yhteensä 2,4 (2013: 2,3) milj. euroa.

Poistoeron ja investointivarausten muutoksien jälkeen HKL:n tulos on 2,4 (2013: 2,3) milj. euroa.

Investoinnit

HKL:n investoinnit olivat 44,2 milj. eurolla. Suurin yksittäinen investointikohde oli Jokeri 2 rakentaminen 17,3 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat uudet raitiovaunut 8,9 milj. euroa, uusien metrovaunujen ennakkomaksut 5,7 milj. euroa, metrovarikon laajennus- ja peruskorjaukset 4,0 milj. euroa ja Myllypuron metroaseman peruskorjaus 3,1 milj. euroa.

Vuoden 2014 investointien kokonaismäärää vähentää se, että automaattiprojektille kirjattuja investointimenoja on siirretty keskeneräisestä omaisuudesta pitkäaikaisiin saamisiin yhteensä 24,0 milj. euroa 31.12.2014.

Rahoitus ja tase

HKL nosti uutta lainaa Euroopan investointipankilta (EIB) 50,0 milj. euroa vuonna 2014. HKL lyhensi kaupungin ulkopuolisia lainojaan 4,2 milj. eurolla vuonna 2014.

Liikennelaitoksen taseen loppusumma oli 737,8 milj. euroa 31.12.2014 (31.12.2013: 672,7 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli 61,2 % (2013: 66,2 %).

KULUT

	2014
Palvelut	29 724
Tarvikkeet	15 017
Palkat	42 999
Muut henkilöstökulut	14 114
Poistot	35 993
Muut kulut	8 199
Rahoitustuotot ja - kulut	23 442
Yhteensä	169 488

TULOT

	2014
Tuki kaupungilta	7 362
Liikennöintikorvaukset	79 545
Infrakorvaukset	64 533
Muut myyntitulot	184
Valmistus omaan käyttöön	5 757
Liiketoiminnan muut tuotot	17 869
Yhteensä	175 249

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 1000€	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2013
LIIKEVAIHTO		
Tuki kaupungilta	7 362	4 695
Liikennöintikorvaukset	79 545	78 103
Infrakorvaukset	64 533	61 671
Muut myyntitulot	184	178
	151 624	144 647
Valmistus omaan käyttöön	5 757	6 304
Liiketoiminnan muut tuotot	17 869	21 852
	23 625	28 156
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-15 017	-15 534
Ulkopuoliset palvelut		
SLL-korvaus	-3 759	-4 052
Muiden palvelujen ostot	-25 965	-24 864
	-44 741	-44 449
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-42 999	-42 065
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 804	-11 964
Muut henkilösivukulut	-2 311	-2 347
	-57 114	-56 376
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-35 993	-33 635
	-35 993	-33 635
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-7 263	-6 723
Muut kulut	-936	-1 324
	-8 199	-8 047
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	29 203	30 296
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	18	0
Muut rahoitustuotot	24	26
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	-138	-191
Muista lainoista	-3 581	-2 027
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442
Infrakorko	-11 322	-10 926
Muut rahoituskulut	-2	0

	-23 442	-21 562
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	5 761	8 735
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	5 761	8 735
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-2 341	-1 437
Vapaaehtoisten var. lisäys (-) / vähennys (+)	-1 065	-4 971
	-3 405	-6 408
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 355	2 327

Tase

TASE, 1 000 €

VASTAAVAA	31.12.2014	31.12.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	893	807
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	147	341
	1 040	1 148
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	194 710	208 392
Kiinteät rakenteet ja laitteet	186 069	188 399
Koneet ja kalusto	113 509	114 417
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	109 186	84 174
	603 474	595 381
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	38 306	38 167
	38 306	38 167
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6 888	5 916
	6 888	5 916

Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	23 998 372	0
	23 998 372	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 203	825
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	8 273	13 279
Muut saamiset kunnalta	35 705	17 438
Siirtosaamiset	18 678	327
Muut saamiset	40	34
	63 899	31 903
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	157	151
	157	151
VASTAAVAA YHTEENSÄ	737 764	672 667

TASE, 1 000€		
VASTATTAVAA	31.12.2014	31.12.2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	93 804	93 804
Koroton peruspääoma	286 213	286 213
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 643	10 316
Tilikauden yli-/alijäämä	2 355	2 327
	395 016	392 661
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	40 125	37 784
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	15 996	14 932
	56 121	52 716
VIERAS PÄÄOMA		

Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	19 036	21 023
Lainat rahoituslaitoksilta	207 762	163 681
	226 798	184 705
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	1 988	1 988
Lainat rahoituslaitoksilta	5 920	4 212
Saadut ennakot	11	13
Ostovelat	23 782	3 456
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	9 324	12 704
Siirtovelat	16 219	15 832
Muut lyhytaikaiset velat	2 586	4 381
	59 829	42 585
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	737 764	672 667

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €

	31.12.2014	31.12.2013
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	29 203	30 296
Poistot ja arvonalennukset	35 993	33 635
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442
Infrakorko	-11 322	-10 926
Korkokulut kaupungin lainasta	-138	-191
Muut	-3 540	-2 002
	41 754	42 369
Investoinnit		
Tuotantoinvestoinnit	-23 518	-37 460
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-20 701	-45 865
Pysyvien vastaavien myyntituotot	102	2 134
	-44 116	-81 190
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-2 363	-38 821

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Muilta saatujen lainojen lisäys	50 000	70 000
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	-1 988	-1 988
Muilta saatujen lainojen vähennys	-5 920	-4 212
Lyhytaikainen		
Muilta saatujen lainojen muutos	1 707	2 106
	43 800	65 906
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-972	-1 696
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-18 268	-17 438
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	0	-13 664
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-42 733	2 217
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	5 006	-2 558
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	18 916	1 389
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-3 380	4 652
	-41 431	-27 098
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	2 369	38 808
RAHAVAROJEN MUUTOS	6	-13
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	157	151
Rahavarat 1.1.	151	164
	6	-13

Talouden tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	31.12.2014	31.12.2013
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	151,6	144,6
Liikevaihdon muutos, %	4,8	3,5
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	29,2	30,3
Liikevoitto, %	19,3	20,9
Rahoitustulos, %	27,5	29,3
Voitto, %	3,8	6,0

Kokonaispääoman tuotto, %	4,1	4,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,4	5,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,0	3,7
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	61,2	66,2
Quick ratio	1,1	0,8
Current ratio	1,2	0,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	169,1	136,5
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	14 998,6	12 643,1
Lainakanta 31.12., 1 000 e	234 704,9	190 905,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	0,0	0,0
Investointien tulorahoitus, %	94,4	50,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-126 114,5	-152 487,5
Lainanhoitokate	3,9	5,3
Kassan riittävyys, pv	0,3	0,3
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	1 079	1 046
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	140,6	138,3
Paikkakilometrit, milj	2 729,7	2 720,5
Paikkakilometrikustannus (€)	0,058	0,056

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihdon muutos, %	100 x	Liikevaihdon muutos / Liikevaihto edellisellä kaudella

TULOS JA KANNATTAVUUS

Liikevoitto, %	100 x	Liikeylijäämä / Liikevaihto
Rahoitustulos, %	100 x	(Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot) / Liikevaihto
Voitto, %	100 x	Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto
Kokonaispääoman tuotto, %	100 x	(Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä +

		rahoituskulut) / Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella
Sijoitetun pääoman tuotto, %	100 x	(Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut) / (Oma pääoma+ Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	100 x	(Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta/kuntayhtymältä + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

RAHOITUS

Omavaraisuusaste, %	100 x	Oikaistu oma pääoma / (Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakkomaksut)
Quick ratio		(Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)
Current ratio		(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100 x	(Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)		Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)
Lainakanta 31.12., 1 000 e		Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e		Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Investointien tulorahoitus, %	100 x	(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta
Lainanhoitokate		(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korko-kulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys, pv		365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

MUUT TUNNUSLUVUT

Liikevaihto / henkilö (1 000 €)	Liikevaihto / Henkilöstö keskimäärin
Paikkakilometrikustannus	Kulut ennen varauksia / paikkakilometrit

YHTEYSTIEDOT

HKL

Puhelinvaihde

(09) 310 1071

Faksi

(09) 310 35056

Sähköposti

hkl@hel.fi

Kirjaamo

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Internet

www.hkl.fi

Palautteet

Sähköposti

palaute.hkl@hel.fi

HKL:n pääkonttori

Toimitusjohtaja

Käyntiosoite

Postiosoite

Ville Lehmuskoski

Toinen linja 7 A, 00530 Helsinki

PL 1400, 00099 Helsingin kaupunki

Hallinto- ja talousyksikkö

Hallintojohtaja

Käyntiosoite

Postiosoite

Yrjö Judström

Toinen linja 7 A, 00530 Helsinki

PL 1400, 00099 Helsingin kaupunki

HKL-Infrapalvelut

Yksikön johtaja

Käyntiosoite

Postiosoite

Juha Saarikoski

Eurantie 5 - 7, 00550 Helsinki

PL 1400, 00099 Helsingin kaupunki

HKL-Raitoliikenne

Yksikön johtaja

Käyntiosoite

Postiosoite

Pekka Sirviö

Hämeentie 86, 00550 Helsinki

PL 1440, 00099 Helsingin kaupunki

HKL-Metroliikenne

Metroliikennejohtaja

Käyntiosoite

Postiosoite

Tapio Hölttä

Metrovarikonkuja 6, 00900 Helsinki

PL 1460, 00099 Helsingin kaupunki